

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

การลงโทษผู้กระทำความผิดนั้น ศาลจะพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นกรณีๆ ไปสำหรับกรณีขั้บรถ ในขณะที่มาตราจะพิจารณาจากข้อเท็จจริงในคดี เช่น สภาพของความผิดและพฤติการณ์แห่งคดี มูลเหตุในการกระทำความผิด ลักษณะของผู้กระทำความผิดตลอดถึงเหตุอื่นๆ ซึ่งเกี่ยวเนื่อง เพื่อให้ศาลวางโทษที่จะลงให้เหมาะสมในแต่ละคดี

เมื่อมีการกระทำความผิดกฎหมายจราจรเป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานที่จะต้องดำเนินการจับกุมผู้กระทำความผิดออกใบสั่งให้ไปรายงานตัวหรือควบคุมตัวส่งพนักงานสอบสวน เพื่อทำการสอบสวนไปตามอำนาจหน้าที่แล้วส่งตัวผู้กระทำความผิดให้พนักงานอัยการ เพื่อยื่นฟ้องต่อศาล เพื่อให้ศาลพิจารณาลงโทษ เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความในศาลแขวง พ.ศ. 2499 และพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ประเทศไทยยังคงประสบปัญหาอุบัติเหตุจราจรทางบกอยู่บ่อยครั้ง ผู้เขียนจึงทำการศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับปัญหาจากการมาแล้วจับพบว่า การจับจี้รถในขณะที่มาตราเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุจราจรเป็นจำนวนมากในแต่ละปี อีกทั้งยังก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินอย่างมหาศาลแก่ทุกประเทศทั่วโลก ผู้เขียนจึงทำการศึกษาค้นคว้า หลักแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยทางวิชาการของหน่วยงานต่างๆ เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ โดยทำการศึกษาลักษณะและบทลงโทษของประเทศไทยเปรียบเทียบกับต่างประเทศ ในกรณีผู้ขับขี่ประทุษร้ายการตรวจวัดแอลกอฮอล์ปรากฏผลการศึกษา ดังนี้

1) พบว่าปัญหาในการประทุษร้ายการตรวจวัดแอลกอฮอล์นั้น พบว่าก่อนที่จะมีการกักตัวเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่มีการการแจ้งสิทธิให้ผู้ขับขี่ทราบก่อนการประทุษร้ายกฎหมายจราจรในลักษณะนี้ จึงอาจเป็นปัญหาในการตีความเพื่อบังคับใช้กฎหมายให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 4 และมาตรา 28 ซึ่งเป็นการกระทบกระเทือนต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้ขับขี่ที่ถูกกักตัวไว้ และอาจจะถูกฟ้องร้องในข้อหา “หน่วงเหนี่ยวกักขังให้ปราศจากเสรีภาพในร่างกาย” ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 310

ในการตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์จากร่างกายของบุคคลนั้น เป็นการแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายของบุคคลในชั้นสอบสวน เพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานลงโทษบุคคลที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมาย แต่การกระทำดังกล่าวเป็นการรบกวนร่างกายของบุคคล (ประชาชน) คือเป็นการกระทบกระเทือนต่อสิทธิในร่างกายของบุคคลที่เป็นสิทธิส่วนตัว การแสวงหาพยานหลักฐานดังกล่าวจึงต้องกระทำภายใต้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560

การแสวงหาพยานหลักฐานที่เป็นการกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของบุคคล จะต้องกระทำโดยมีเหตุอันสมควร และต้องปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของรัฐมากกว่าเอกชน รัฐจึงมีอำนาจในการแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายได้ ซึ่งในการดำเนินคดีอาญาของรัฐ รัฐมีหน้าที่สำคัญต้องระมัดระวัง 2 ประการ คือ ระมัดระวังมิให้ความยุติธรรมที่ผิดพลาดเกิดขึ้น และระมัดระวังมิให้การดำเนินคดีอาญาก่อความเดือดร้อนแก่ผู้ถูกกล่าวหาเกินความจำเป็น การดำเนินคดีอาญาของรัฐมิไว้เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคม และรักษาความปลอดภัยให้แก่ประชาชนในสังคม ซึ่งการกระทำเพื่อค้นหาความจริงต้องคำนึงสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่เกี่ยวข้องนั้นด้วย

ในการแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายของบุคคลในชั้นของพนักงานสอบสวนนั้น อาจกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เช่น การเจาะเลือดจากร่างกาย การตรวจร่างกายของบุคคลเพื่อพบพยานหลักฐาน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน การกระทำดังกล่าวจะชอบด้วยกฎหมายเมื่อการละเมิดนั้นเป็นไปตามเงื่อนไขของกฎหมายแบ่งพิจารณาได้ดังนี้

(1) กฎหมายที่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพต้องมีความชัดเจน คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถทำได้เท่าที่กฎหมายกำหนดและต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ เช่น ตามมาตรา 131/1 นั้นต้องได้รับความยินยอมจากผู้ถูกตรวจ เจ้าหน้าที่จึงจะทำการตรวจเพื่อหาพยานหลักฐานนั้นได้

(2) การละเมิดสิทธิและเสรีภาพจะทำได้เฉพาะเท่าที่กฎหมายให้อำนาจและภายใต้ขอบเขตที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้เท่านั้น

2) พบว่าการกำหนดระดับความผิดและอัตราโทษ จากการศึกษาทฤษฎีการลงโทษจะเห็นว่าวัตถุประสงค์การลงโทษในแต่ละทฤษฎีมีส่วนที่เหมือนกันและความแตกต่างกัน จึงเป็นไปได้ที่จะกำหนดโทษโดยอาศัยทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งแต่เพียงทฤษฎีเดียว เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในทุกเรื่องจึงต้องนำทฤษฎีการลงโทษมาใช้ร่วมกัน เพื่อให้ได้รับผลดีอันเป็นที่น่าพอใจ ซึ่งจะมีหลักการว่าจะต้องลงโทษให้เหมาะสมกับจุดประสงค์การลงโทษต่างๆ โดยพิจารณาเฉลี่ยกันไป ซึ่งไม่เน้นหนักไปทางทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งแต่เพียงทฤษฎีเดียวในกรณีที่มีความประสงค์ของการ

ลงโทษขัดแย้งกันจะต้องประสานความขัดแย้งโดยเอาวัตถุประสงค์ของการลงโทษมาซึ่งน้ำหนักดูว่าควรจะให้การลงโทษเป็นไป เพื่อวัตถุประสงค์ตามทฤษฎีใดจึงจะเหมาะสมที่สุด

การลงโทษผู้กระทำความผิดควรกำหนดโทษไว้ให้มีความเหมาะสมกับความผิดและตัวผู้กระทำความผิดประกอบกันเป็นรายๆ ไป ซึ่งควรมองทั้งสองมิติประกอบกัน ซึ่งต้องอาศัยข้อเท็จจริงแห่งคดีที่เกี่ยวข้องกับพฤติการณ์แห่งคดี เช่น ความรุนแรงในการกระทำความผิด เป็นต้น เพื่อนำข้อเท็จจริงดังกล่าวมาเป็นเครื่องมือประกอบในการใช้ดุลพินิจกำหนดโทษด้วย

เมื่อมีการกระทำความผิดชั่วระหว่างเมาสุรานั้น โดยพฤติการณ์แห่งคดีปรากฏว่าการกระทำผิดยังไม่เกิดผลที่เป็นอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินของบุคคลอื่น มักจะถือว่าการกระทำผิดยังไม่ร้ายแรง แต่อย่างไรก็ตาม หากผู้กระทำความผิดมีปริมาณแอลกอฮอล์เกินกว่าปริมาณที่กฎหมายกำหนดเป็นจำนวนมาก หรือเป็นผู้กระทำความผิดซ้ำก็สมควรได้รับโทษสถานหนัก เพื่อให้เช็ดหลาบ เมื่อประเทศไทยให้ความสำคัญกับการงดเว้นกับขับขี่ยานพาหนะในขณะที่มึนเมา การลงโทษโดยมิให้มีการรอลงอาญาจะสะท้อนให้เห็นถึงการที่ระบบยุติธรรมให้ความสำคัญต่อการป้องปรามการกระทำขับขี่ยานพาหนะในขณะที่มึนเมา ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชนในสังคมที่อาจได้รับผลกระทบจากการกระทำผิดดังกล่าวอีก ในส่วนของอัตราโทษกรณีการปฏิเสธการตรวจวัดของประเทศไทย ถือว่ามีอัตราโทษที่รุนแรงน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับต่างประเทศคดีมาแล้วขับจึงมีแนวโน้มไม่ดีขึ้น ตามที่กำหนดไว้ใน “มาตรา 157/1 วรรคแรก ผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการที่ทำให้มีการตรวจสอบผู้ขับขี่ตามมาตรา 43 ทวิ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ตรวจการที่ทำให้มีการทดสอบผู้ขับขี่ตามมาตรา 43 ตริ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท” ซึ่งจากบทกฎหมายกำหนดไว้เพียงแต่โทษปรับแต่ไม่มีโทษจำคุก ผู้ขับขี่จึงไม่เคารพกฎหมาย ทำให้มีคดีเกิดมากขึ้น จะเห็นได้ว่าการกระทำผิดจะเกิดมากขึ้นในแต่ละปี ซึ่งมีส่วนสัมพันธ์ในอัตราโทษที่น้อยและไม่ได้สัดส่วนกับการกระทำความผิด ซึ่งหลักกฎหมายและบทลงโทษประเทศไทยในปัจจุบันนั้น กฎหมายขาดความเด็ดขาดเข้มแข็ง มีบทลงโทษที่น้อยมาก ทำให้ผู้ที่กระทำความผิดไม่เกรงกลัวกฎหมาย

3) เนื่องจากประเทศไทยไม่มีการกำหนดโทษตามปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือด และจำนวนครั้งที่กระทำความผิด ตามมาตรา 160 ตริ “ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 43 (2) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหกเดือน หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่”ซึ่งในประเด็นดังกล่าว พบว่าหลักกฎหมาย และบทลงโทษของประเทศไทยไม่มีการกำหนดโทษตามปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือด และจำนวนครั้งที่กระทำความผิด เมื่อเปรียบเทียบกับของต่างประเทศไทยแล้ว

เห็นว่าต่างประเทศมีมาตรการทางกฎหมายที่เข้มแข็งและเด็ดขาดกว่าประเทศไทย จะเห็นได้ว่าการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกรณีเมาไม่ขับของประเทศไทย ส่วนใหญ่ผู้ที่กระทำความผิดไม่ได้เกรงกลัวต่อบทลงโทษของกฎหมาย ดังนั้นจึงควรมีการปรับปรุงกฎหมายให้มีความเข้มงวดและเพิ่มโทษที่รุนแรงขึ้นนอกจากนั้นควรมีการปรับปรุงอัตราโทษตามปริมาณของแอลกอฮอล์เลือดและปรับปรุงการลงโทษตามจำนวนครั้งที่กระทำความผิดทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องปรามไม่ให้ผู้ขับขี่กระทำความผิดซ้ำและลดปริมาณการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้ขับขี่ได้อีกทางหนึ่ง

5.2 ข้อเสนอแนะ

เมื่อพิจารณาประเด็นต่างๆ ที่ทำการเปรียบเทียบในขั้นต้นแล้ว ผู้เขียนเห็นว่า ควรมีการปรับปรุงเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกรณี

1) กรณีปัญหาในการปฏิเสธการตรวจวัดแอลกอฮอล์นั้น ซึ่งตามมาตรา 142 พบว่าก่อนที่จะมีการกักตัวเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่มีการแจ้งสิทธิให้ผู้ขับขี่ทราบก่อน

ดังนั้นจากปัญหาดังกล่าวเห็นควรมีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมให้มีประเด็นด้านการแจ้งสิทธิตามที่เดิม ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 142 “เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้ขับขี่หยุดรถในเมื่อ

(1) รถนั้นมีสภาพไม่ถูกต้องตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 6

(2) เห็นว่าผู้ขับขี่หรือบุคคลใดในรถนั้นได้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอันเกี่ยวกับรถนั้นๆ

กรณีที่มีพฤติการณ์อันควรเชื่อว่าผู้ขับขี่ฝ่าฝืนมาตรา 43 (1) หรือ (2) ให้เจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้มีการทดสอบผู้ขับขี่ดังกล่าวว่าหย่อนความสามารถในอันที่จะขับหรือเมาสุราหรือเมาอย่างอื่นหรือไม่

ในกรณีที่ผู้ขับขี่ตามวรรคสองไม่ยอมให้ทดสอบ ให้เจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกักตัวผู้นั้นไว้ดำเนินการทดสอบได้ภายในระยะเวลาเท่าที่จำเป็นแห่งกรณีเพื่อให้การทดสอบเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว หากผู้นั้นยอมให้ทดสอบและผลการทดสอบปรากฏว่าไม่ได้ฝ่าฝืนมาตรา 43 (1) หรือ (2) ก็ให้ปล่อยตัวไปทันที

ในกรณีที่มีพฤติการณ์อันควรเชื่อว่าผู้ขับขี่ขับรถในขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่นหากผู้นั้นยังไม่ยอมให้ทดสอบตามวรรคสามโดยไม่มีเหตุอันควรให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นฝ่าฝืนมาตรา 43(2)

การทดสอบตามมาตรา นี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง”

ในประเด็นปัญหาข้อนี้ผู้เขียนมีความเห็นว่าควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมในวรรคสาม เป็น “ในกรณีที่ผู้ขับชี้ตามวรรคสองไม่ยอมให้ทดสอบ ให้เจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน หรือ พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจแจ้งสิทธิแก่ผู้ขับชี้ให้ทราบถึงโทษและกระบวนการดำเนินทางกฎหมาย ก่อนที่จะกักตัวผู้นั้นไว้ และดำเนินการทดสอบเท่าที่จำเป็นแห่งกรณีเพื่อให้การทดสอบเสร็จสิ้นไป โดยเร็ว หากผู้นั้นยอมให้ทดสอบและผลการทดสอบปรากฏว่าไม่ได้ฝ่าฝืนมาตรา 43 (1) หรือ (2) ก็ให้ปล่อยตัวไปทันที

การเพิ่มเติมบทบัญญัติดังกล่าวเพื่อให้ผู้ต้องหาต้องได้รับการแจ้งสิทธิกรณีที่จะต้องรับโทษ ในกรณีที่มีการปฏิเสธการตรวจวัดแอลกอฮอล์ เพื่อให้เป็นไปตามหลักสากลและตามกฎหมายหลักสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยได้ลงนามให้สัตยาบันไว้ ฉะนั้นเรื่องนี้ต้องมีกฎหมายออกมาบังคับให้ชัดเจนก็จะแก้ปัญหาได้ทั้งหมด

2) ในส่วนของอัตราโทษกรณีการปฏิเสธการตรวจวัดของประเทศไทย ถือว่ายังมีอัตราโทษที่รุนแรงน้อยเมื่อเทียบกับต่างประเทศที่ได้ทำการศึกษามาซึ่งเดิมตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 157/1 วรรคแรก บัญญัติว่า “ผู้ขับชี้ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการที่ให้มีการตรวจสอบผู้ขับชี้ตาม มาตรา 43 ทวิ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ตรวจการที่ให้มีการทดสอบผู้ขับชี้ตาม มาตรา 43 ตริ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท”

ในประเด็นปัญหาข้อนี้ซึ่งผู้เขียนเห็นควรเพิ่มเติมบทบัญญัติในการลงโทษผู้กระทำความผิด โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ในมาตรา 157/1 ในวรรคแรก เป็น “ผู้ขับชี้ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการที่ให้มีการตรวจสอบผู้ขับชี้ตาม มาตรา 43 ทวิ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ตรวจการที่ให้มีการทดสอบผู้ขับชี้ตาม มาตรา 43 ตริ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งไม่เกินหกเดือนปรับไม่สองหมื่นห้าร้อยบาทและพักใช้ใบอนุญาตขับชี้เป็นเวลาหนึ่งปี”

โดยเป็นการนำเอาแนวทางของประเทศอังกฤษมาปรับให้เข้ากับกฎหมาย และสภาพสังคมปัจจุบันของประเทศไทย เพื่อเป็นการลดการกระทำความผิดเกี่ยวกับการปฏิเสธการตรวจวัดแอลกอฮอล์ ซึ่งจะนำไปสู่ความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นกับบุคคลอื่นได้หากไม่มีการปรับเปลี่ยนแก้ไขบทลงโทษให้มีความรุนแรงขึ้น

3) ในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกรณีเมาแล้วขับมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะทำการศึกษาถึงกฎหมายจราจรของประเทศต่างๆ ในการกำหนดโทษตามปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือด และจำนวนครั้งที่กระทำความผิด ซึ่งเดิมตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 160 ตริ บัญญัติว่า “ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 43 (2) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึง

สองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหกเดือน หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่

ด้วยเหตุนี้ผู้เขียนเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมในวรรคแรกมาตรา 160 ตรี โดยเปลี่ยนโทษเป็น “ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 43 (2) ต้องระวางโทษตามระดับแอลกอฮอล์ในเลือดที่ตรวจวัดได้ในขณะที่กระทำความผิดและตามจำนวนครั้งที่กระทำความผิด และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้น ซึ่งมีรายละเอียดการพิจารณาอัตราโทษให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง”

ซึ่งเป็นการนำเอาอัตราโทษตามปริมาณของแอลกอฮอล์ในเลือดของประเทศอังกฤษ และการลงโทษตามจำนวนครั้งที่กระทำความผิดของสาธารณรัฐสิงคโปร์ มาปรับใช้โดยคำนึงถึงหลักการลงโทษต้องได้สัดส่วนกับความผิด (Proportionality of Punishment) มาปรับให้เข้ากับกฎหมายของประเทศไทยเพื่อเป็นการป้องปรามไม่ให้ผู้ขับขี่กระทำผิดซ้ำและลดปริมาณการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้ขับขี่ได้อีกทางหนึ่ง